

Ordningen återställd. Vallmo har hotat höst-rapsodlingen på 10-tusentals hektar sedan Butisan Top avregistrerades. Belkar tar vid som en bra vallmoprodukt i herbicidernas verktygslåda.

Nu finns vapen mot vallmo

Höstbehandling mot ogräs i höstraps är huvudalternativet och det finns många vägar att välja. Devrinol kan nu också köras efter sådd men före uppkomst – antingen ensam eller tillsammans med Centium. Mot vallmo är Belkar ett starkt kort.

Text: Albin Gunnarson, SFO

Foto: Jens Blomquist, Svensk Frötidning

Under det senaste året har det hänt ganska mycket när de gäller ogräsbekämpning i höstraps. Flera nya registreringar har tillkommit med Belkar och Cleravo samt nya användningssätt för Devrinol.

Cleravo bara på våren

Först kom Cleravo. Produkten innehåller imasamox och kvinmerak och är en del av konceptet Clearfield som vi känner från vårrapsen. Men Cleravo får bara användas på våren och kan bara användas i avsedda sorter. Ogräseffekten är mycket bra med ett brett användningsfönster,

dock alltså bara på våren.

Ogräs ska emellertid bekämpas på hösten i höstraps och på våren i vårraps. Men det är ju inget som hindrar att man sprutar en annan herbicid på hösten och kompletterar med Cleravo på våren. Effektmässigt blir det säkert bra, men dyrt, och det kräver sorter med Clearfield-egenskaper såsom DK Impression CL, DK Implement CL och Phoenix CL. Eventuellt kommer dessa att finnas på marknaden i höst. Dessa sorter är hittills dåligt prövade i Sverige, men de första resultaten kommer nu i höst. Att använda en Clearfield-höstraps ställer också höga krav på hanteringen av spillraps. Högre krav än i vårraps, där spillplantor till slut förhoppningsvis fryser bort på vintern.

Belkar tar vallmo

Efter att Belkar först godkännts i Sverige på en dispens blev produkten senare varaktigt registrerad. Belkar är en bredverkande produkt som kan sprutas vid två tidpunkter i två alternativa strategier. Antingen gör

man en dubbelbehandling i dosen 0,25 liter med start när rapsen har 2 blad, för att sedan avsluta med 0,25 liter när rapsen fått 6 blad. Alternativt kör man 0,5 liter först när rapsen fått 6 blad. Produkten innehåller pikloram från Galera samt halauxifen-metyl som återfinns som en del i andra produkter för stråsåd.

Det är mycket viktigt att rapsen har 6 blad när man använder den högsta dosen. Den dosen ser också ut att behövas för att bekämpa exempelvis baldersbrå. Belkar har god effekt på vallmo vilket gör att den kunnat ersätta Butisan Top som vallmoprodukt.

Delad dos ger säkerhet

Hösten 2017 var som bekant ganska besvärlig med regn och dåligt väder. Tillväxten var låg i rapsen och det var svårt att nå 6 blad i många skånska fält. Det blir också ganska besvärligt eftersom ogräsen sällan tar hänsyn till dåligt väder och rapsens långsamma tillväxt. Ogräsen breder ut sig och skadar rapsen samtidigt som rapsen inte

Snärjmåran kvar. Huvudspåret är höstbehandling i höstraps. Men om snärjmåra finns kvar på våren blir vårbehandling nödvändig.

har förmåga att dra ifrån ogräsen. Att vänta till 6 blad och en behandling kan då vara ett ofördelaktigt alternativ. Vid stor ogräsförekomst bör man därför starta med 0,25 l/ha för att senare fylla på upp till 0,5 liter per ha tidigast efter 21 dagar. Att bara köra 0,25 Belkar sänker effekten på baldersbrå, lomme och snärjmåra.

6 blad vid 2:a körning

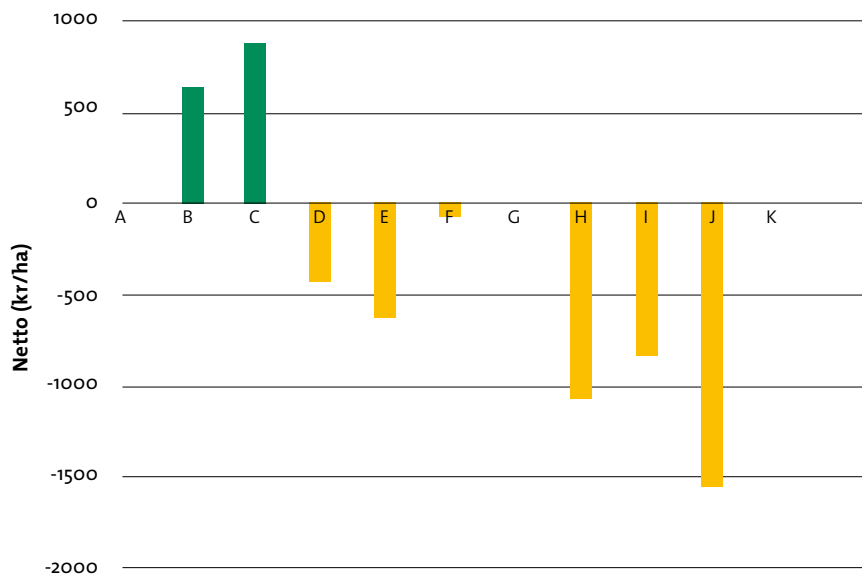
Belkars akilleshäl är att man inte kan bekämpa ogräs i samband med uppkomst utan måste vänta antingen till > 2 eller > 6 örtblad. Med ett omvänt perspektiv är Belkars stora fördel att behandling först görs när rapsen har kommit upp och sniglarna inte ätit upp grödan. Belkar får inte blandas med andra produkter och det är mycket viktigt att för höga doser inte sprutas i förhållande till rapsen storlek. Var noga med 6 utvecklade blad om man ska köra en andra gång eller full dos lite senare. Här finns också problematik för Mellansverige. Det har hänt vid många tillfällen att rapsen inte nått önskade 8 blad och kanske inte ens 6 blad. Då är det vanskligt att vänta för att få köra full dos vid 6 blad, speciellt om man inte lyckats så tidigt.

Lönsam behandling 2017

Försök med Belkar saknas tyvärr i tillräcklig omfatt-

Devrinol enda lönsamma behandlingen 2017

Resultat från två ogräsbekämpningsförsök i serie 8010 år 2017 med plöjd etablering av höstraps. Anmärkningsvärt är att strategier med flera behandlingstillfällen straffar ut sig på grund av höga totala preparatkostnader och upprepade körkostnader. Höstraps ska behandlas mot ogräs på hösten. Det gjordes enligt dessa försök bäst en gång med Devrinol. Belkar ingick dock inte i försöken 2017. Belkar är också en relativt kostnadseffektiv behandling då den endast omfattar 1–2 körningar med samma totaldos exklusive gräsherbicid.

Led

- A. Obehandlat
- B. 2.11 Devrinol¹ + (0.5 l Select + 0.5 l Renol)⁵
- C. 2.11 Devrinol² + (0.5 l Select + 0.5 l Renol)⁵
- D. (2.11 Devrinol + 0.25 l Centium)² + (0.5 l Select + 0.5 l Renol)⁵
- E. 0.25 l Centium² + 1.25 l Kerb Flo⁶ + (165 g Matrigon + 0.5 l Renol)⁸
- F. 0.25 l Centium² + (0.5 l Select + 0.5 l Renol)⁵
- G. 0.25 l Centium² + (16.5 l Salsa + 0.2 l vätmedel)⁴ + (0.5 l Select + 0.5 l Renol)⁵ + (0.3 l Galera + 0.3 l PG26N)⁷
- H. 0.25 l Centium² + (0.5 l Select + 0.5 l Renol)⁵ + (140 g Matrigon + 0.5 l Renol)⁸
- I. 0.33 l Centium² + (0.5 l Select + 0.5 l Renol)⁵ + (165 g Matrigon + 0.5 l Renol)⁸
- J. 0.25 l Kalif² + 1.5 l Agil⁵ + (165 g Matrigon + 0.5 l PG26N)⁸
- K. (16.5 g Salsa + 0.2 l vätmedel)³ + (0.5 l Select + 0.5 l Renol)⁵ + (0.3 l Galera + 0.3 l PG26N)⁷

Behandlingstidpunkter

- 1) Nedbrukas till ca 5 cm före sådd
- 2) Senast 3 dagar efter sådd
- 3) Vid grödans stadium DC 12-14 på hösten
- 4) Vid grödans stadium DC 14 på hösten
- 5) Spillsåden minst 3 blad på hösten
- 6) Oktober-november, marktemp <10°C
- 7) Vår, senast vid grödans stadium DC 50, ej frost dagen före eller efter
- 8) Vid grödans stadium DC 31-55 på våren, temperaturen över +12°C

Select är bredast mot gräsogräs. Devrinol har effekt på alla gräsogräs inklusive renkavle och spillsäd. Av de rena gräsherbiciderna har Select bredast spektrum med full effekt på renkavle och vitgröe.

ning i svenska försök, men Devrinol förekommer i desto fler kombinationer. Tittar vi på resultaten i ogräsförsöken från 2017, och som ligger ute i fält också 2018, så har Devrinol presterat mycket bra. Devrinol hade hög ogräseffekt och var den lönsammaste behandlingen i försöken 2017. Devrinol var faktiskt den enda lönsamma behandlingen, men i den jämförelsen saknas försök med Belkar (figur sid 15).

Devrinol också efter sådd

1 juni släpptes information om nya användningssätt för Devrinol. Till skillnad från tidigare, då behandling före nedbrukning var ett krav, får man nu även köra Devrinol efter sådd – men före uppkomst – och också i blandning med Centium 3 dagar efter sådd. Det här förenklar användningen. I försöken har vi sett att de bästa effekterna fås om Devrinol brukas in i jorden före sådd,

men det finns situationer där tankblandning exempelvis med Centium är ett bättre alternativ, t.ex. om man har problem med åkerbinda, veronika och våtarv. Körningar med Devrinol och Centium gynnas kraftigt av god markfukt.

Bara vårsådd om blandning

Om bara Devrinol körts och rapsen måste sås om går det bra. Stråsådd däremot kan inte sås förrän efter 12 månader. Om bara Centium körts kan inte oljevaxter sås om samma höst, men däremot höstvetete. Om Devrinol blandas med Centium kan ingen ny gröda sås på hösten om exempelvis grödan skulle bli förstörd av sniglar. Då återstår endast vårsådd av exempelvis ärter.

Passar all etablering

Oavsett etableringsmetod för höst-rapsen finns nu möjlighet att utföra en effektiv ogräsbekämpning,

speciellt mot vallmo som hotat höst-rapsodlingen på 10-tusentals hektar. Belkar passar bra med mycket halmrester i ytan, eftersom den sprutas efter uppkomst. Devrinol och Centium passar bra om ogrästrycket är lite högre, en uppföljning med Belkar kan också komma väl till pass.

Det kan även komma dispenser på ytterligare herbicider eftersom möjligheter till bekämpning av åkersenap saknas, liksom bekämpning av örtogräs i hjärtbladsstadiet. Det handlar då om produkter som Salsa och Gajus som idag ligger med i de svenska försöken.

Satsa på höstbehandling

Devrinol har effekt på alla gräs inklusive spillsäd och renkavle. Effekten är måttlig, men kan bli bättre om markfukten och förutsättningarna är goda. Den bredaste gräsherbiciden är Select som har full effekt på både vitgröe och

Ovanlig hormonskada. För tidig sprutning med Belkar kan göra skada. Halauxifen-metyl är en substans med hormonell verkan. Effekten kan beskrivas som att huvudskotten först inte växer fram, men sedan kommer inuti stjälken som till slut sprängs. Ett begränsat antal fält med dessa symptom noterades i Sverige och Danmark våren 2017. Foto: Albin Gunnarson

renkavle. Alternativ till Select är Focus Ultra och Agil. Focus Ultra har ingen effekt på vitgröe. Det har däremot Agil enligt uppgift, med måttlig effekt på vitgröe.

Om problemogräs finns kvar på våren finns fortfarande möjligheter

för bekämpning av baldersbrå och blåklint med Matrigon. Men vårbehandling ska endast behöva göras undantagsvis. Det går inte att nog understryka hur viktig höstbehandlingen är för att säkra en hög höst-rapsskörd. ●